

XXI. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika
27. – 29. travnja 2016.

prvi (I.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

100

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Otac hrvatske književnosti Marko Marulić napisao je 1501. godine hrvatski nacionalni ep *Juditu*. Bio je cijenjeni humanist i latinist _____

(STAROGA KONTINENTA)

_____. Primjerak njegova *Evangelistara*, temelja

Marulićeve moralne teologije, posjedovao je i _____,

(HENRIK OSMI)

kralj današnjega _____ Velike Britanije i

(UJEDINJENOG KRALJEVSTVA)

Sjeverne Irske. Maruliću u čast 1995. godine _____

(POGLAVARSTVO GRADA SPLITA)

_____ i _____ Književni krug

(KULTURNA UDRUGA)

Split osnivaju Centar *Marulianum*.

5	
---	--

2. U sljedećim rečenicama napiši č i ć na pripadajuće crte u riječima.

a) Mala seoska stra____ara podsje____a ga na djetinjstvo.

b) Na____ulih uši kako bih bolje razumio.

c) Kosa____i____ina kosilica izvrsno kosi.

4	
---	--

9	
---	--

3. U sljedećim rečenicama napiši *ije/je* na pripadajuće crte u riječima.

- a) Iz neobjašnjivih je razloga dobio pr____teće pismo.
- b) Bio je bl____dožut.
- c) Sl____deći njegov prigovor, l____nčina je došao do odgovora.

4	
---	--

**4. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Odredi vrstu podcrtanim riječima u rečenici.**

Jesenas sam nekoliko puta kasnio na nastavu iako sam poput tebe krenuo na vrijeme.

Jesenas – _____

puta – _____

iako – _____

poput – _____

4	
---	--

**5. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Odredi vrste zavisno složenih rečenica.**

- a) Žurili su se kako bi stigli prije mraka. _____
- b) Ako budem puno učio, položit ću ispit. _____
- c) Čujem gdje s krovova teče voda. _____

3	
---	--

11	
----	--

6. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Ispiši iz zadanih rečenica pet sklonjivih (deklinabilnih) riječi u akuzativu.

Ja sam ljubio. Ponajljepšu, ponajčestitiju djevojku moga rodnog grada. Pošto ju zaručiše, otputujem u tuđinu gdje iza dugoga vremena čujem da su joj roditelji propali...

(prema A. G. Matoš, *Balkon*)

_____, _____, _____,
_____, _____

5	
---	--

7. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Napiši zadane oblike glagola *sjeći*.

prezent (1. l. jd.) _____

aorist (1. l. jd.) _____

imperfekt (1. l. jd.) _____

gl. pridjev radni (m. r. jd.) _____

gl. pridjev trpni (m. r. jd.) _____

gl. prilog sadašnji _____

6	
---	--

11	
----	--

8. Upiši devet pravopisnih znakova koji nedostaju prema pravopisnim pravilima.

Petak 10. svibnja 1935.

Danas kad smo sjedili za stolom, netko je glasno pozvonio i mama je pošla otvoriti. Došla je teta Mina teško disala i rekla Ah kako sam se žurila! Kako mi srce lupa! Djeco draga ja se više ništa ne ljutim na vas. To je sve bio nesporazumak. A danas je petak i kod vas je riba. Aa šarani, šarani to je divno!

(prema Vjekoslav Majer, *Iz dnevnika maloga Perice*)

4	
---	--

9. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Prepiši rečenice u skladu s gramatičkim pravilima.

- a) Pošto je rođeni Osječanin, nije mu teško pisati o Osijeku.

- b) Pred godinu dana kupio je kuću.

- c) Rezultati će biti vidljivi kroz provedbu projekta.

3	
---	--

7	
---	--

10. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Odredi sadržaj jezičnoga znaka podcrtanoj riječi.

Promatram tu spavačicu.

sadržaj jezičnoga znaka: _____

1	
---	--

11. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Koje su se glasovne promjene dogodile u sljedećim primjerima?

a) vidjelac > vidioče _____, _____,

b) raščlamba _____, _____,

c) lisac > lišće _____, _____

3	
---	--

12. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Rastavi zadane riječi:

a) *prstenje* – na foneme: _____

b) *promidžba* – na morfeme: _____

2	
---	--

6	
---	--

13. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja je od dviju riječi u rečenici točno naglašena (A ili B)?

- a) Stavio je ruke oko njezina A) v r á t a / B) v r â t a.
- b) A) Z è m l j a / B) Z ě m l j a je naša majka.
- c) On je A) p r ò f e s o r / B) p r ě f e s o r hrvatskoga jezika.

3	
---	--

14. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi podcrtane zatvornike po načinu njihove tvorbe.

Čudo u Poškokovoj Dragi.

č _____

d _____

s _____

3	
---	--

15. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Ispiši alomorfe iz zadanih rečenica.

Danas mogu otići u kino jer srijedom možemo dobiti jeftiniju kartu. Moći ću pogledati film koji odavno želim gledati.

3	
---	--

9	
---	--

16. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koje od navedenih razlikovnih obilježja ne pripada akustičkim svojstvima glasova?

- a) napetost
- b) kopulativnost
- c) neprekidnost
- d) vokalnost

1	
---	--

17. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Ispiši riječi u kojima se pojavljuju navesci u zadanoj rečenici.

Jučer sam vidio čovjeka u smeđemu kaputu kojega poznaje moja prijateljica.

_____, _____

2	
---	--

18. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Kojom vrstom riječi započinje tekst Bašćanske ploče?

1	
---	--

4	
---	--

19. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Napiši u odgovarajućem padežu imena i prezimena navedena u zagradama ispod crte.

a) U filmu *Život je lijep* _____ uživali smo u
(Roberto Benigni)

glumi _____.
(Giorgio Cantarini)

b) _____ poznajemo po mnogim filmskim ulogama,
(Sean Connery)

a glumicu _____ po filmu *Male žene*.
(Winona Ryder)

4	
---	--

20. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojemu se od ponuđenih parova riječi pojavljuju supletivni alomorfi?

- a) radio – radila
- b) sudac – sudče
- c) dio – dijela
- d) što – čega

1	
---	--

5	
---	--

21. Odgovor napiši na pripadajuće crte.

Navedi tri najstarija epigrafska spomenika iz 11. stoljeća sačuvana fragmentarno (djelomično) u kojima se pojavljuje glagoljica.

3	
---	--

22. Odijeli naglasne cjeline u rečenicama okomitim crtama.

R a z b j e ž a l i s u s e k a d s u č u l i z v i ž d u k .

P i t a o s e h o ć e l i g a p o z v a t i u k i n o .

2	
---	--

23. Odgovor napiši na pripadajuću crtu.

Kojim je pismom tiskana prva hrvatska inkunabula?

1	
---	--

24. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Izdvoji dvije riječi u kojima su se dogodile dvije glasovne promjene: jednačenje suglasnika po zvučnosti i gubljenje (ispadanje) suglasnika.

besmislen, bežičan, besadržajan, beskrajan, bešćutan, beznačajan, bešuman

_____, _____

2	
---	--

8	
---	--

25. Označi odgovarajućim naglascima i zanaglasnim dužinama riječi u rečenici.

Š k o l s k i a u t o b u s d a n a s m a n j e k a s n i .

5	
---	--

26. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Ispiši iz zadane rečenice tri riječi u kojima je došlo do morfološki uvjetovanih alternacija.

Šuma ujesen ima žuće nijanse, listovi opadaju, a snažan vjetar usput podiže i ruši sve pred sobom.

3	
---	--

27. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Ispiši zanaglasnice (enklitike, nasolnjenice) iz rečenica u odgovarajuću skupinu.

Svi su pjevali kad ga je on opazio. Znaš li uopće kako ste im uspjeli pobjeći?

a) glagolske: _____, _____, _____

b) zamjenične: _____, _____

c) upitno-veznička: _____

3	
---	--

11	
----	--

28. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji je najstariji latinični rukopisni tekst pisan hrvatskim jezikom?

- a) Lekcionar Bernardina Splićanina
- b) Libro od mnozijek razloga
- c) Red i zakon sestara dominikanki
- d) Šibenska molitva

1	
---	--

29. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Preoblikuj zadane riječi prefiksom iz- pazeći na glasovne promjene.

_____praviti _____šarati _____čašiti _____ljubiti

4	
---	--

30. Označi naglaske i zanaglasne dužine u zadanim riječima.

vozač četvrtak otorinolaringologija pišem

4	
---	--

31. Odgovor napiši na pripadajuće crte.

Izdvoji riječi u kojima je ije/je nastao kao odraz (refleks) staroslavenskoga jata.

dijeta vještina dospijeće pripovjedač nijedan hijeroglifi

3	
---	--

12	
----	--

32. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojoj su se od navedenih riječi dogodile tri glasovne promjene?

- a) bijes – bješćić
- b) otac – oče
- c) misao – misli
- d) starac – starčev

1	
---	--

33. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

- a) Kojemu narječju pripada rečenica?
- b) Koja se dijalektna fonološka značajka (posebnost) pojavljuje u podcrtanim riječima?

Vuz reku železna je cesta. **narječje:** _____

značajka: _____

Nije vrime od nedije za u poje poći. **narječje:** _____

značajka: _____

Ajde, sine! **narječje:** _____

značajka: _____

6	
---	--

7	
---	--

